

1. SKARBY UKRYTE WE MSZY ŚWIĘTEJ

(słoneczko, piramida priorytetów, puzzle)

CEL

Uczniowie zrozumieją, zapamiętają i przyjmą myśl:

we Mszy Świętej są dla każdego z nas ukryte niewidzialne skarby.

POMOCE

- plansza z napisem: *Skarb* (pomoc 1.1);
- plansze z pytaniami (pomoc 1.2, 1.3, 1.5);
- małe kartki A7;
- koperty z małymi kartkami, na których napisane są cechy poszukiwacza skarbów (pomoc 1.4);
- puzzle do ułożenia mapy Mszy Świętej (do przygotowania przez katechetę: może to być powielona i pocięta na fragmenty mapa – pomoc 1.6).

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

CAŁOŚCIOWE WPROWADZENIE

- Czy słyszeliście kiedyś o poszukiwaniu skarbów? Wielu ludzi ciągle szuka wielkiego skarbu, jakim jest Bursztynowa Komnata. Na świecie jest wiele nie odkrytych jeszcze skarbów.
- Dzisiaj się tym zajmiemy! My także możemy być poszukiwaczami skarbów.
- Najważniejsze to zdobyć informację, gdzie są ukryte skarby, których warto szukać?

1. RÓŻNE SKARBY

WPROWADZENIE

Czy udało się Wam kiedyś odnaleźć jakiś skarb?

AKTYWIZACJA

Pytanie

Katecheta umieszcza na środku tablicy kartkę z napisem *Skarb* (pomoc 1.1) i zadaje pytanie: *Co jest dla ludzi skarbem?* (pomoc 1.2)

Metoda

SŁONECZKO.

Zadaniem każdego ucznia jest wypisanie na kartce A7 nazwy czegoś co dla ludzi jest skarbem. Potem uczniowie mają umieścić te kartki wokół napisu *Skarb* (trzeba ten napis położyć tak, aby można było wokół układać kartki). Jeśli nazwy będą się powtarzały, należy je układać w postaci wydłużających się promieni.

Oczekiwane efekty pracy

Dzieci podadzą przykłady tego, co może być skarbem dla ludzi – wymienią między innymi: rodziców, przyjaciół, zabawki, samochody, pieniądze.

PUENTA

Pytania do refleksji

- Co jest najczęściej dla ludzi skarbem? Dlaczego?

Myśli do podsumowania

- Jeśli dzieciom jest trudno podsumować, robi to katecheta, odczytując promienie słoneczka.
- Te skarby to dary od Boga. Wymieniliście przeróżne skarby. Wielkim skarbem – większym niż złoto i samochody... są ludzie, którzy nas kochają i których my kochamy.
- Te wszystkie wypisane skarby można zobaczyć. Ale skarbów od Boga jest dużo, dużo więcej. Są też skarby, których nie widać – to skarby niewidzialne. Inaczej mówimy o nich – skarby duchowe.

2. POSZUKIWACZE SKARBÓW

WPROWADZENIE

Poszukiwanie skarbów nie jest łatwe. Popatrzmy na poszukiwaczy tych skarbów, które są np. w ruinach zamków. Jak oni się zachowują, żeby odnaleźć skarby?

AKTYWIZACJA

Pytanie

Co trzeba robić, żeby odnaleźć skarby ukryte w ruinach zamków? (pomoc 1.3)

Metoda

PIRAMIDA PRIORYTETÓW.

Katecheta rozdaje dzieciom koperty, w których na małych kartkach zapisane są różne zachowania i cechy poszukiwaczy skarbów. Zadaniem dzieci jest ułożenie ich według ważności (np. w jednej linii lub układając piramidę z tych karteczek – najważniejsze powinno być na samym szczycie). Oto niektóre określenia: tak długo szuka, aż znajdzie; słucha, co mówią inni ludzie; pragnie odnaleźć skarb; jest spostrzegawczy i szuka różnych wskazówek; lubi długo spać i wyrusza na wyprawę po południu; umie czytać mapę; ma właściwy sprzęt do pokonywania przeszkód; jest przekonany, że mu się uda (pomoc 1.4).

Oczekiwane efekty pracy

Dzieci wskażą najważniejsze cechy człowieka poszukującego skarbu, np. na duże znaczenie upartego szukania skarbów.

PUENTA

Pytania do refleksji

- Co trzeba robić, żeby odnaleźć skarby ukryte w ruinach zamków?
- Dlaczego uważacie, że jest to ważne?

Myśli do podsumowania

- Bardzo ważne dla poszukiwaczy skarbów jest zbieranie informacji, gdzie może być ukryty skarb; poszukiwacz skarbów uważnie słucha wskazówek, rozpoznaje znaki, zastanawia się, jak dalej postępować.
- Bardzo ważna dla poszukiwaczy skarbów jest wiara, że w końcu uda im się odnaleźć to, czego poszukują. Poszukiwacz skarbów wyrusza po skarb, bo jest przekonany, że go znajdzie.

3. MAPA SKARBÓW

WPROWADZENIE

Prawdziwy odkrywca jest więc wytrwały; wierzy, że uda mu się odnaleźć skarb. Ale aby dotrzeć do celu i nie iść okrężną drogą, potrzebna mu jest... mapa! Nam też jest potrzebna taka mapa.

AKTYWIZACJA

Pytanie

Katecheta tworzy 4 grupy. Stawia pytanie – *co będzie dla nas „mapą skarbów”?* (pomoc 1.5)

Metoda

PUZZLE.

Mapę (pomoc 1.6) trzeba pociąć na 4 duże fragmenty, odpowiadające poszczególnym częściom Mszy Świętej. Potem te 4 fragmenty trzeba pociąć na małe puzzle. Katecheta każdej grupie podaje do ułożenia puzzle jako fragment większej całości. Puzzle pierwszej grupy powinny utworzyć napis *OBRZĘDY WSTĘPNE*, drugiej *LITURGIA SŁOWA* itd. Wszystkie cztery fragmenty powinny razem złożyć się na jedną całość z kolejnymi nazwami części Mszy Świętej. W ten sposób powstanie schemat budowy Mszy Świętej, czyli „mapa skarbów”.

Oczekiwane efekty pracy

Każda z czterech grup złoży jedno określenie: *OBRZĘDY WSTĘPNE*, *LITURGIA SŁOWA*, *LITURGIA EUCHARYSTYCZNA*, *OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA*, a następnie wszystkie cztery określenia utworzą wspólną całość.

PUENTA

Pytania do refleksji

- Co będzie dla nas „mapą skarbów”?
- W jakich krainach będziemy poszukiwali niewidzialnych skarbów?

Myśli do podsumowania

- Mapą skarbów będą dla nas części Mszy Świętej, czyli te wszystkie słowa, które wypowiada kapłan i które my wypowiadamy podczas mszy.
- Odkryły się przed nami cztery „krainy”, po których będziemy wędrować i odkrywać niewidzialne skarby.

CAŁOŚCIOWA PUENTA

Pytania do refleksji

- Gdzie są ukryte skarby, których warto szukać?
- Jakie to są skarby?
- Co trzeba robić, żeby je odnaleźć?

Myśli do podsumowania

- We Mszy Świętej są ukryte skarby. Te skarby są przygotowane dla nas. Bóg bardzo nas kocha i chce dla nas szczęścia, chce nas obdarowywać swoimi skarbami. Są to skarby duchowe, niewidzialne. Te skarby są ważniejsze niż Bursztynowa Komnata!
- Pomocą w ich odkrywaniu będzie dla nas ta „mapa skarbów”. Będziemy mieli jeszcze dokładniejsze mapy. Będą na nich modlitwy, fragmenty Pisma Świętego. W nich będą zawarte potrzebne nam wskazówki.
- Czeką nas wędrówka i wspólne poszukiwania tych niewidzialnych skarbów. Żeby je odkryć, potrzebne są: uparte szukanie, zbieranie informacji o tych skarbach i wiara, że uda się nam je odnaleźć. Dlatego jeśli chcemy odnaleźć skarby ukryte dla nas we Mszy Świętej, to każdy z nas powinien uważnie słuchać tego wszystkiego, co jest wtedy czytane i mówione. Trzeba pytać różnych osób o te skarby i szukać wskazówek. Warto wytrwale szukać, bo Bóg ma dla nas przygotowane wielkie skarby we Mszy Świętej. Możemy te skarby odkrywać i przyjmować do swojego serca. Mamy też obietnice Pana Jezusa, który mówi do wszystkich poszukiwaczy skarbów ukrytych we Mszy Świętej – „Szukajcie, a znajdziecie. Każdy, kto szuka znajduje” (Mt 7,7-8).
- W tych poszukiwaniach będziemy mieli niewidzialnych skarbów wiele niespodzianek i zaskakujących odkryć.

DODATKOWA MOŻLIWOŚĆ

- Praca z planszami (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).
- Praca z komiksem (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).

WZORY POMOCY

Skarb

Pomoc 1.1

**Co jest
dla ludzi
skarbem?**

Pomoc 1.2

**Co trzeba robić,
aby odnaleźć
skarby ukryte
w ruinach zamków?**

Pomoc 1.3

nie obawiajcie się, nie wierzcie	skarba, co mówią inni ludzie	pragnie odnaleźć skarby
jest spostrogony	szuka różnych wskazówek	chce długo spać i wyspać się wygodnie po południu
nie czytać mapy	ma właściwy sprzęt do pokonywania przeszkód	jest przekonany, że ma się uda

Pomoc 1.4

**Co będzie
dla nas
„mapą skarbów”?**

Pomoc 1.5

Pomoc 1.6

2. ŁASKA PANA JEZUSA

(puzzle logiczne⁴, połącz w pary,
niedokończone zdania)

CEL

Uczniowie zrozumieją, zapamiętają i przyjmą myśl:
*łaska jest potężną siłą zmieniającą wszystko na dobre*⁵.

POMOCE

- plansze z pytaniami (pomoc 2.1, 2.3);
- arkusz szarego papieru, flamastry, klej;
- małe kartki dla każdego dziecka;
- kartoniki z prostymi opisami początków i zakończeń historii z Nowego Testamentu: uzdrowienie paralityka (Mk 2,1-12), uzdrowienie niewidomego (10,46-52), rozmnożenie chleba (6,30-44) (pomoc 2.2);
- kartoniki do puzzli logicznych z napisanymi wyrażeniami (pomoc 2.4):

*ŁASKA TO / POTĘŻNA SIŁA / ZMIENIAJĄCA WSZYSTKO / NA DOBRE.
ŁASKA JEST / JAK TARCZA.*

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

CAŁOŚCIOWE WPROWADZENIE

Mówiliśmy o tym, że miejscem odkrywania skarbów będzie dla nas Msza Święta. Poznaliśmy nazwy czterech krain, po których chcemy wędrować. Katecheta rozwija mapę z puzzli, którą wykonały dzieci na poprzednich zajęciach. Dzisiaj rozpoczniemy tę wędrowkę od pierwszej krainy, która nosi nazwę Obrzędy Wstępne. Pomocne w poszukiwaniu kolejnego skarbu będą słowa, które kapłan wypowiada na początku Mszy Świętej: „Miłość Boga Ojca, Łaska Pana naszego Jezusa

⁴ Inaczej ta metoda jest nazywana „rozsypką wyrazową”.

⁵ Por. myśl św. Pawła „Wiemy, że z miłującymi Boga wszystko współpracuje na dobre” (Rz 8,28).

Chrystusa i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z wami wszystkimi”. Jednym z darów obiecanych nam we Mszy Świętej jest... łaska.

1. DZIAŁANIE ŁASKI

WPROWADZENIE

Łaska jest skarbem niewidzialnym. Ale byli tacy ludzie, którzy widzieli, jak łaska działa, jak zmienia różne sytuacje.

AKTYWIZACJA

Pytanie

Jak działa łaska? (pomoc 2.1)

Metoda

POŁĄCZ W PARY.

Katecheta dzieli uczniów na grupy 4 osobowe. Mówi do dzieci: *Przyjrzyjmy się różnym historiom z Nowego Testamentu, w których widać działanie łaski.* Następnie rozdaje przemieszane kartoniki przedstawiające początek historii i koniec trzech historii: uzdrowienie sparaliżowanego, uzdrowienie niewidomego, rozmnożenie chleba (pomoc 2.2). Zadaniem dzieci jest połączenie tych kartek w pary. Po wykonaniu tego zadania katecheta krótko opowiada każdą historię.

Oczekiwane efekty pracy

Uczniowie połączą w pary początek i koniec historii Ewangelii.

PUENTA

Pytania do refleksji

- Jak działa łaska? Co ona zmienia?

Myśli do podsumowania:

- Łaska zmienia sytuację ludzi – pomaga im, ratuje, uzdrawia, chroni.
- Gdy Pan Jezus czynił cuda, ludzie byli przekonani, że Pan Bóg udzielił im swojej łaski. Niewidomi dzięki łasce mogli znowu widzieć, sparaliżowani chodzić, a chorzy byli uzdrowieni.

2. SIŁA ŁASKI

WPROWADZENIE

Zobaczyliśmy, jak działa łaska. Teraz zajmiemy się drugim pytaniem.

AKTYWIZACJA

Pytanie

Czym jest łaska? (pomoc 2.3)

Metoda

PUZZLE LOGICZNE.

Katecheta rozdaje grupom albo rozwiesza na tablicy kartoniki z napisanymi wyrażeniami:

- 1) Łaska to / potężna siła / zmieniająca wszystko / na dobre.
- 2) Łaska jest / jak tarcza⁶.

Oczekiwane efekty pracy

Dzieci układają słowa w logiczne zdania i odczytują te dwa zdania.

PUENTA

Pytania do refleksji:

- Czym jest łaska?
- Do czego można ją porównać? Dlaczego?

Myśli do podsumowania

- Łaska jest to potężna siła, dzięki której różne złe historie kończą się dobrze.
- Łaska jest to potężna siła, która można porównać do tarczy, która nas chroni, ocala z niebezpieczeństw, otacza opieką i pomaga w trudnych sytuacjach.

3. OBIETNICA ŁASKI

WPROWADZENIE

Z kart Pisma Świętego poznajemy różne wydarzenia, w których Pan Bóg obdarza ludzi swoją łaską: uzdrawia, ratuje, daje siłę i odwagę ...

AKTYWIZACJA

Pytanie

Kogo dzisiaj Pan Jezus chce obdarzać swoją łaską? (pomoc 2.5)

⁶ Por. myśl psalmisty: „otoczysz go łaską jak tarczą”. (Ps 5,13)

Metoda

NIEDOKOŃCZONE ZDANIA.

Katecheta rozwiesza arkusz szarego papieru, na którym umieszcza duży napis: *Łaska Pana Jezusa Chrystusa niech będzie z ...* (pomoc 2.6). Dzieci przepisują zdanie na małych kartkach i w miejsce kropek wpisują swoje imię, np.: ... z Marysią, ... z Jasiem. Następnie głośno odczytują te zdania. Na koniec naklejają swoje kartki na duży arkusz.

Oczekiwane efekty pracy

Dzieci wymienią swoje imiona jako zakończenie zdania.

PUENTA

Pytania do refleksji

Kogo dzisiaj Pan Jezus chce obdarzać swoją łaską? Dlaczego?

Myśli do podsumowania

- Słowa, które wypowiada kapłan podczas Mszy Świętej: Łaska Pana Jezusa Chrystusa niech będzie z wami wszystkimi, dotyczy każdego z nas.
- Pan Jezus chce obdarzać nas swoją łaską, bo nas kocha.

PUENTA CAŁOŚCIOWA

Pytania do refleksji

Dlaczego warto szukać tego skarbu? Dlaczego warto szukać łaski?

Myśli do podsumowania

- Łaska jest potężną siłą zmieniającą wszystko na dobre. Ta potężna siła, największa we wszechświecie może na dobre zmieniać życie każdego z nas. Ta potężna siła to pomoc, jaką Bóg nam chce dać.
- Jeśli chcemy, aby ta wielka siła była z nami, to powinniśmy o nią prosić Pana Jezusa. On w czasie mszy na pewno nam ją da. Taką mamy od Niego obietnicę. On chce, aby ta była z każdym z nas i pomagała nam.
- Jest to dar, który możemy otrzymać darmo. Jest to wspaniały skarb, za który nie musimy płacić.

DODATKOWA MOŻLIWOŚĆ

- Praca z planszami (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).
- Praca z komiksem (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).

WZORY POMOCY

Jak działa łaska?

Pomoc 2.1

Pewien człowiek był ślepy. Nie mógł widzieć.	Pan Jezus sprawił, że wszyscy mieli chleb i mogli się najść.
Pewien człowiek był sparaliżowany. Nie mógł chodzić.	Pan Jezus przywrócił wzrok człowiekowi i teraz wszystko widział.
Wielu ludzi było bardzo głodnych. Nie było gdzie kupić chleba.	Pan Jezus odzwoił człowieka i odlat mógł normalnie chodzić, skakać i biegać.

Pomoc 2.2

Czym jest łaska?

Pomoc 2.3

Łaska to	potężna siła
zmieniająca wszystko	na dobre.
Łaska jest	jak tarcza.

Pomoc 2.4

**Kogo dzisiaj
Pan Jezus
chce obdarzać
swoją łaską?**

Pomoc 2.5

**Łaska
Pana Jezusa Chrystusa
niech będzie z ...**

Pomoc 2.6

3. ODPUSZCZENIE GRZECHÓW

(ilustracja pantomimiczna)

CEL

Uczniowie zrozumieją, zapamiętają i przyjmą myśl:

kiedy Bóg odpuszcza nam grzechy to przebacza naszą złą przeszłość i daje szansę do rozpoczęcia od nowa.

POMOCE

- plansza z pytaniem (pomoc 3.1);
- Pismo Święte;
- kartki z nazwami ról (pomoc 3.2);
- ewentualne rekwizyty.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

- Mówiliśmy o tym, że miejscem odkrywania skarbów będzie dla nas Msza Święta. Poznaliśmy nazwy czterech krain, po których chcemy wędrować (części liturgii Mszy Świętej). Dzisiaj będziemy dalej wędrować przez pierwszą krainę, która nosi nazwę Obrzędy Wstępne. Na ostatniej katechezie odkryliśmy w tej krainie skarb – łaskę Pana Jezusa.
- Dzisiaj pomocą w szukaniu skarbów ukrytych we Mszy Świętej będą słowa: *Niech się zmiłuje nad nami Bóg wszechmogący i odpuściwszy nam grzechy doprowadzi nas do życia wiecznego.* Skarbem którym się zajmiemy jest... odpuszczenie grzechów.
- Czym jest odpuszczenie grzechów? Odpowiedzi poszukamy w historii, którą kiedyś opowiedział Pan Jezus.

AKTYWIZACJA

Pytanie

Czym jest odpuszczenie grzechów? (pomoc 3.1)

Metoda

ILUSTRACJA PANTOMIMICZNA.

Katecheta wyjaśnia, że jest to historia o pewnym ojcu i jego synu z Ewangelii według św. Łukasza. Czyta fragment Łk 15, 11-24. Informuje dzieci, że teraz będą mogły pokazać całą tę historię w postaci pantomimy. Będą mogły przedstawić i osoby i różne rzeczy z tej historii. Rozkłada w widocznym miejscu kartki z nazwami ról jakie można sobie wybrać: *ojciec, syn, majątek, dalekie strony, ciężki głód, niedostatek, obywatel, strąki, świnie, najemnicy, chleb, słudzy, najlepsza szata, pierścień, sandały, utuczone ciele* (pomoc 3.2). Rozmawia z dziećmi czy rozumieją poszczególne role. Mówi, że teraz każdy może sobie wybrać role, że do niektórych może być kilka osób, nie wszystkie role muszą być obsadzone, jeśli ktoś nie chce brać udziału – nie musi. Informuje, że można wykorzystać rekwizyty. Po wyborze ról prosi o posłuchanie jeszcze raz tej historii, aby zobaczyć, kto w którym momencie przedstawia swoją rolę. Czyta raz jeszcze historię. Następnie wskazuje, które miejsce w klasie będzie oznaczało „dom” a które „dalekie strony”. Czyta raz jeszcze tę historię. W czasie czytania dzieci pantomimicznie ilustrują opisywane wydarzenia. (W niektórych momentach dobrze jest zrobić krótką przerwę w czytaniu, aby dzieci miały czas na pantomimę). Po zakończeniu mówi, że teraz „wychodzimy” z roli, że przestajemy być osobami czy przedmiotami, które przedstawialiśmy.

Oczekiwane efekty pracy

Dzieci odegrają scenkę, zapamiętają występujące w niej postacie, odczują atmosferę, jaka mogła towarzyszyć powrotowi marnotrawnego syna do domu.

PUENTA

Pytania do refleksji

- Jak się czuliście, grając role? Czy to było dla was łatwe czy trudne? Jakich rzeczy jest w tej historii więcej – smutnych czy radosnych? Co sądzicie o tej historii? Jaki był ojciec? Dlaczego czekał na syna? Dlaczego nie dał mu żadnej kary? Dlaczego mu nie przypominał tego, co zrobił źle? Co mogło być dalej – jak potem mógł postępować syn po takim przywitaniu przez ojca?
- Co to znaczy, że Bóg odpuszcza nam grzechy? Co możemy powiedzieć o odpuszczeniu grzechów patrząc na przykład postępowania ojca wobec swego syna?

Myśli do podsumowania:

- Katecheta siada z dziećmi w kręgu. Zaprasza do rozmowy.
- Ta historia pokazuje, jak postępuje z nami Bóg – nasz Ojciec. Kiedy robimy coś złe, kiedy grzeszymy, ale za to żałujemy i przychodzimy do Niego, to On nam te grzechy odpuszcza. Przyjść do Boga po odpuszczenie grzechów możemy kiedy uczestniczymy we Mszy Świętej albo – jeśli są to poważniejsze grzechy – idąc do sakramentu pojednania, czyli do spowiedzi.
- Odpuszczenie grzechów jest darem Boga dla nas. Jest wielkim skarbem.
- Bóg – tak jak ten ojciec – odpuszcza nam grzechy, przebacza je, bo bardzo nas kocha. Kiedy żałujemy za to, co zrobiliśmy złego, „wybiega nam naprzeciw” i bardzo się cieszy, że wróciliśmy do Niego.
- Bóg – tak jak ten ojciec – przebacza nam grzechy i nie będzie nam tego wypominał. Bóg mówi do każdego z nas: „przekreślam twe przestępstwa i nie wspominam twych grzechów” (Iz 43, 25). Sprawa jest zamknięta.
- Bóg – tak jak ten ojciec – daje nam szansę rozpocząć wszystko od początku. To, co złe, minęło, teraz zaczynamy nowe życie.

DODATKOWA MOŻLIWOŚĆ

- Praca z planszami (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).
- Praca z komiksem (*Skarby Mszy Świętej. Zeszyt dziecka*).

WZORY POMOCY

Ojciec	Syn	Majątek	Dalekie strony
Ciężki głód	Niedostatek	Obywatel	Strąki
Świnie	Najemnicy	Chleb	Sludzy
Najlepsza szata	Pierścień	Sandały	Utuczony ciełe

Pomoc 3.2

